

Pædagogisk læreplan for:

**Borris
Børnehave**

-En del af Borris Helhed

Udarbejdet juni 2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	2
1.1	Læsevejledning	2
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	4
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018	5
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	5
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	6
2.3	Børns leg	7
2.4	Det brede læringssyn	8
2.5	Samspil og relationer	9
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	10
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	11
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	12
2.9	Sammenhængende overgange	13
3	ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN	15
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	15
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	16
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	17
4.1	Alsidig personlig udvikling	17
4.2	Social udvikling	20
4.3	Kommunikation og sprog	22
4.4	Krop, sanser og bevægelse	25
4.5	Natur, udeliv og science	28
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	30
5	MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING	34
5.1	Arbejdet med den pædagogiske læreplan	34
5.2	Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø	35
5.3	Inddragelse af forældrebestyrelsen	36
5.4	Det fremadrettede arbejde	36

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling. Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016. Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

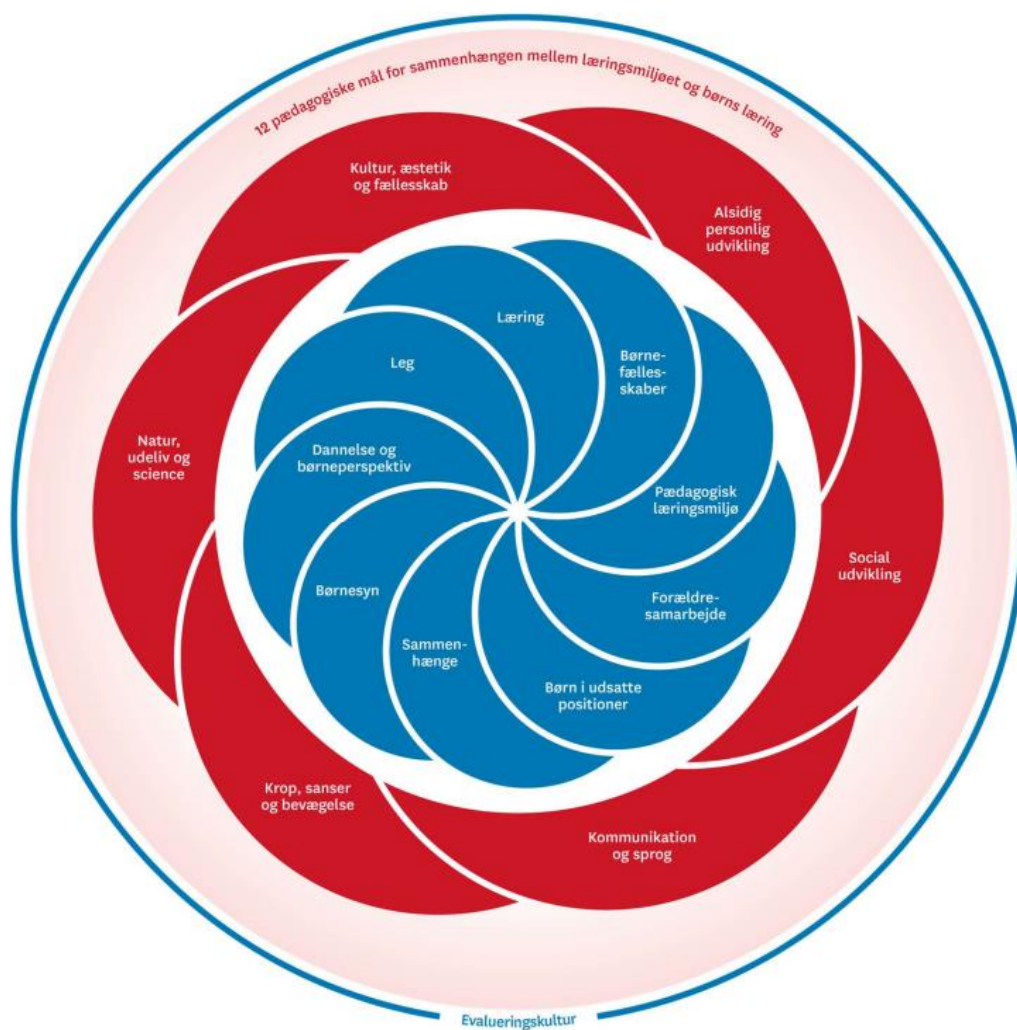
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Børnehuset er en del af Borris Helhed, som rummer Daglejen, Børnehave, Skole og SFO. Børnehuset er pt. normeret til 51 børn i alderen fra 2,10 år til skolestart. Ligeledes er der tilknyttet 6 dagplejere, som arbejder i eget hjem, hver med 3-4 faste børn. Grundstenen i vores Børnehus er en anerkendende kommunikation og kultur. Vi vil gerne kendes for at være et fleksibelt sted med plads til spontanitet og forskellighed, hvor der kan skabes de småøjeblikke med nærvær. I Børnehuset arbejdes der med alders opdelt grupper. Børnehuset er fordelt på følgende grupper:

- 2,10-4 år Mariehøns, gruppen bruger meget tid på hvad det vil sige at gå i børnehaven og lære de daglige rutiner i Børnehuset. Mariehønsene har rigtig stort samarbejde med Daglejen, hvor de mødes hver tirsdag formiddag i børnehaven. Ligeledes afholdes der ca. 2 fælles temaer hen over året.
- Fra januar bliver de ældste Mariehøns til en ny gruppe, Sommerfuglene, dette gør vi for at skabe en begyndende forståelse for at de er én årgang, som de skal følges med resten af deres børnehavetid. En side effekt er at det fortsat giver en rolig start for de nye Mariehøns.
- 4-5 år Rumpenisser, er en ude gruppe, som drager ud i naturen hver dag hele året. De går afsted ca. kl. 9.00 og vender hjem til børnehaven igen ca. kl. 12.00. Rumpenisserne bruger primært en nærliggende skov som base "Risskoven" ellers bruger de nærmiljøets muligheder.
- 5-6 år Brumbasser, er vores førskole børn. her forbereder vi børnene på at komme i skole. Brumbasserne har rigtig stort samarbejde med O. klasse, hvor de laver aktiviteter og temaer sammen hen over året.

At arbejde i alders opdelt grupper synes vi giver større muligheder for, at intensivere arbejdet med grupperne, og muligheden for at tilpasse aktiviteterne alderen. Børnene har desuden mulighed for om morgenen og eftermiddagen, at danne relationer på tværs i Børnehuset.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018

Evaluering sinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematikker, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematikkerne i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG								
	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede lærings syn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	4,0	3,3	4,3	4,3	3,7	4,0	3,3	4,0	5,0

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

Hvordan arbejder vi med læringsmiljøer i Børnehuset:

I Børnehuset arbejder vi i et formelt og uformelt læringsmiljø, hvor vi ser læring hele dagen. Den formelle læring sker gennem voksen planlagte aktiviteter og faste rutiner og overgange (når vi spiser, af- og påklædning, på badeværelset mv.) Den uformelle læring sker i spontant opståede lege, alene og i samspil med andre.

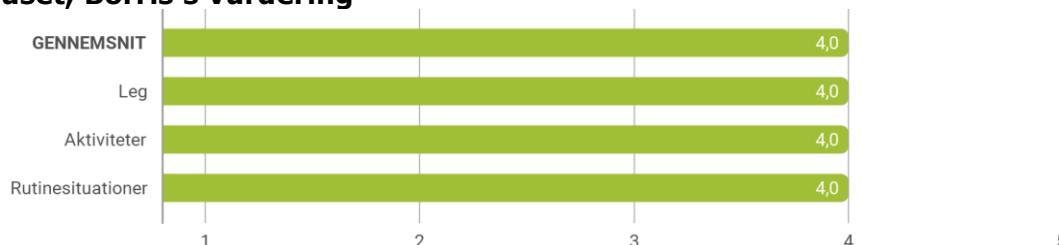
Børnehuset er indrettet med forskellige læringsmiljøer, både inde og ude, der inviterer til individuelle og fælles lege. Her forefindes forskellige legeredskaber, der stimulerer børnenes nysgerrighed, motorik og læring. Vi er opmærksomme på at justere vores læringsrum ud fra den aktuelle børnegruppe.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

I Børnehuset arbejder vi hver dag på at give det enkelte barn nærvær, omsorg og tryghed så vi dermed sikrer det enkelte barns læring, udvikling, trivsel og dannelse.

Vi ser "det store i det små" og griber børnenes initiativer, så vi sikrer børnenes medbestemmelse og ejerskab. Det er vigtigt at det enkelte barn hver dag føler sig set, hørt, forstået og taget alvorligt.

Vi arbejder med en anerkendende tilgang og ser det enkelte barns potentiale. Vi lader børnene afprøve egen formåen, hvor vi aflæser børnene og guider når det er nødvendigt.

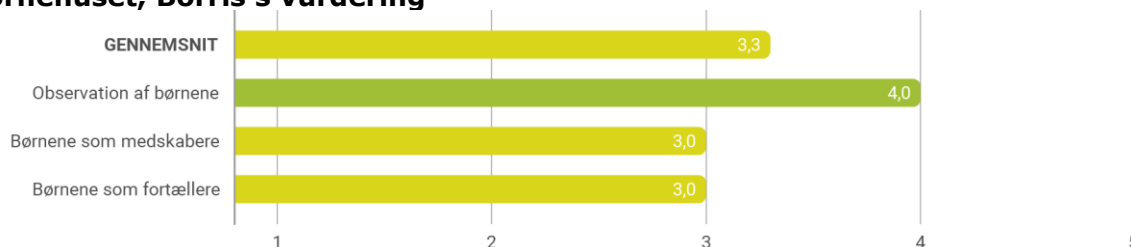
Vi er opmærksomme på at skabe medinddragelse ud fra børnenes alder. Vi afholder fx fast børnemøder i de ældste grupper. Her går vi i dialog med børnene omkring deres ønsker og ideer samt evaluerer på tidligere forløb/aktiviteter.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

I Børnehuset er vi bevidste om at fremme et inkluderende læringsmiljø, så alle børn har mulighed for at deltage i leg og opleve glæde ved leg. Vi understøtter legen ved at observere, evaluere og guide med afsæt i det enkelte barn og/eller hele børnegruppen. I grupperne justeres læringsmiljøerne, så de hele tiden passer til den aktuelle børnegruppe.

I Børnehuset bruger vi relations skemaer som redskab til at spotte venskaber, begyndende relationer samt at sikre pædagogisk opmærksomhed på de børn som står uden for fælleskabet.

I dagligdagen er vi observerende omkring børnenes lege samt positioner i leg. Vi guider samt handler, hvis der opstår behov for dette.

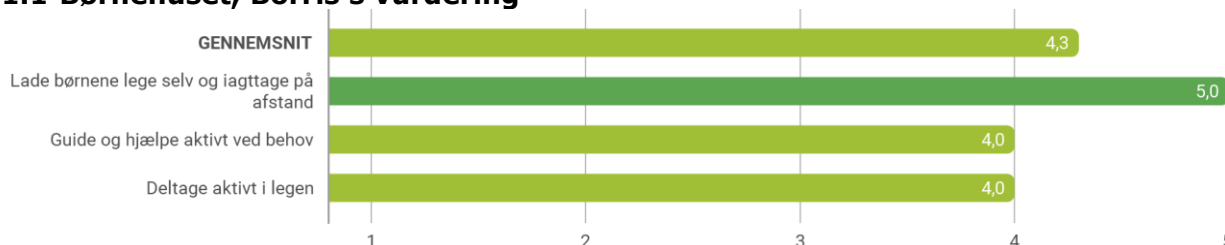
I forhold til det fysiske læringsrum, både inde og ude, er vi opmærksomme på at sikre de mest optimale betingelser for fantasi og leg og skaber nye læringsmiljøer, hvis det er nødvendigt.

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.4 Det brede læringssyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

Børnehuset sikrer forskellige læringsmiljøer så barnet har mulighed for at veksle mellem spontane og planlagte aktiviteter/rutiner (læring hele dagen). Vi vægter trygge læringsmiljøer for at sikre at barnet får tid og ro til leg og fordybelse. Igennem leg får det enkelte barn mulighed for at være medskaber i børnefællesskabet.

Gennem årsplaner for de enkelte grupper sikrer vi, at vi kommer rundt om alle seks læreplanstemaerne. Vi anvender/afholder:

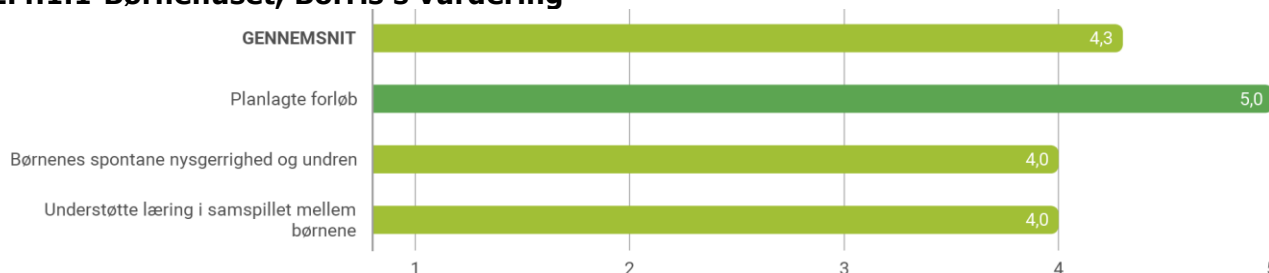
- Årsplaner
- Stuemøder
- Børnemøder
- Personalemøder
- PLC (Pædagogisk Lærings Cirkel)

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Vi møder barnet i børnehøjde, så barnet føler nærhed, tillid og anerkendelse. Det er vigtigt, at det enkelte barn føler sig set, hørt, forstået og taget alvorligt i relationen til de voksne og de andre børn og dermed føler sig velkommen ind i fællesskabet.

Vi prioriterer en hverdag med kendte rammer og rutiner, hvor vi som voksne er imødekommende, nysgerrige og tydelige i mødet med det enkelte barn og børnegruppen.

Vi er opmærksomme på vores kommunikation, både verbalt og nonverbalt (mimik). Vi sætter ord på følelser og samspillet i hverdagen mellem barn - barn og barn - voksen.

Vi er bevidste om, at vi som voksen ikke har en lige tæt relation til alle børn. Vi er dog opmærksomme på, at alle børn har mindst en tryghedsperson.

Vi er meget bevidste om, at alle børn føler sig godt taget imod, at der bliver sagt: "Godmorgen og farvel" til dem.

Vi mener, det giver mening at aldersopdele børnene, da der i grupperne kan laves alderssvarende aktiviteter. Samtidigt er vi også bevidste om, at børnefællesskaber også krydser aldersgrænser, hvilket der er mulighed for, om morgenen og eftermiddagen.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

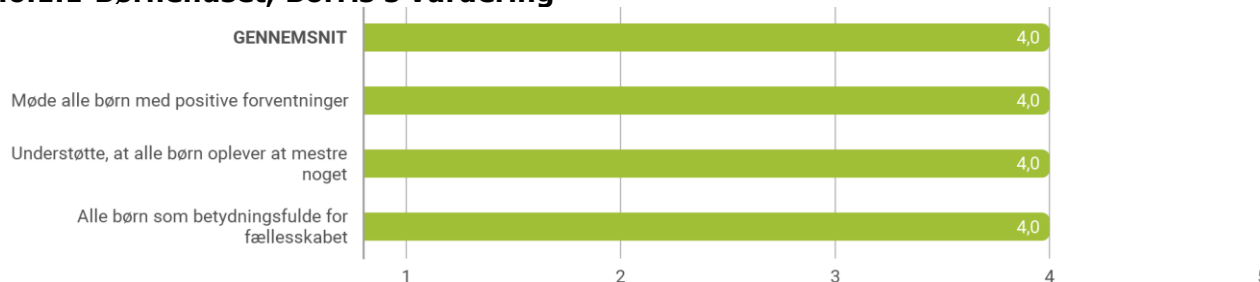
Vores grundsyn er at alle børn er en vigtig del af fællesskabet og har noget vigtigt at byde ind med. Vi justerer vores læringsmiljøer, hvis vi oplever at et barn ikke er en del af fællesskabet. Samtidigt med dette er der fokus på den positive guidning f.eks. gennem lege, for at få barnet tilbage i fællesskabet. Vi prioriterer samarbejdet med forældrene højt, særligt når et barn opleves i en udsat position. Hvis vi i vores dialog med forældrene finder det nødvendigt inddrages PPR (Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning). Hvis vi observerer ændringer i et barns adfærd, hvilket kan resultere i at barnet kommer i en udsat position, vil vi lave yderligere observationer, drøfte disse på stue/personale møde og evt. lave PLC, derudover vil vi inddrage forældrene hurtigst muligt i vores observationer.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

Børnehuset har valgt at prioritere stuemøder, sådan at hver gruppe mindst en gang om ugen har stuemøde, i ca. 1 time. På disse møder planlægges og evalueres det pædagogiske arbejde, med fx PLC rul. PLC er med til at sikre, at vi gør det systematisk og giver handlemuligheder fremadrettet. Samtidigt har ledelsen hver 4. uge, den primære pædagog fra hver gruppe, samlet til et fælles blik på det pædagogiske arbejde.

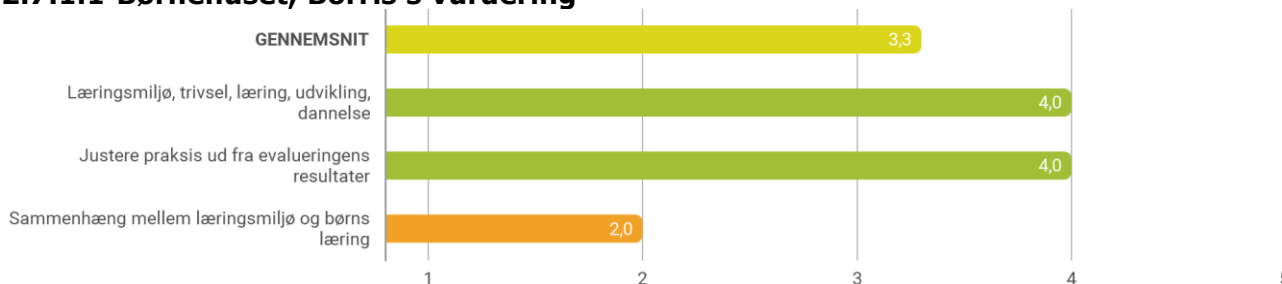
Ligeledes vil vi på personalemøde drøfte og evaluere Den styrkede Pædagogiske Læreplan.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagene. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

Børnehuset prioriterer forældresamarbejdet højt, hvor den daglige kommunikation omkring det enkelte barn er vigtig.

Vi afholder forbesøg inden barnet starter, samt opstartssamtaler efter cirka 3 måneder. Derudover afholdes der samtaler for kommende skolebørn i løbet af foråret. Der er altid mulighed for at indkalde til samtale, hvis enten forældre eller personale finder det nødvendigt.

Borris Helhed har udarbejdet en pjece over "Et barns vej gennem Borris Helhed". På den måde kender forældrene til hvordan skiftene kommer til at foregå.

Borris Helhed igangsætter Årgangstræf, hvor alle forældre og børn i årgangen inviteres til årgangstræf med det udgangspunkt at lære hinanden at kende. Ledelsen i Børnehuset er tovholder på første træf, hvorefter gruppen er selvkørende.

Børnehuset afholder flere dage i løbet af året, hvor forældre/bedsteforældre bliver inviteret.

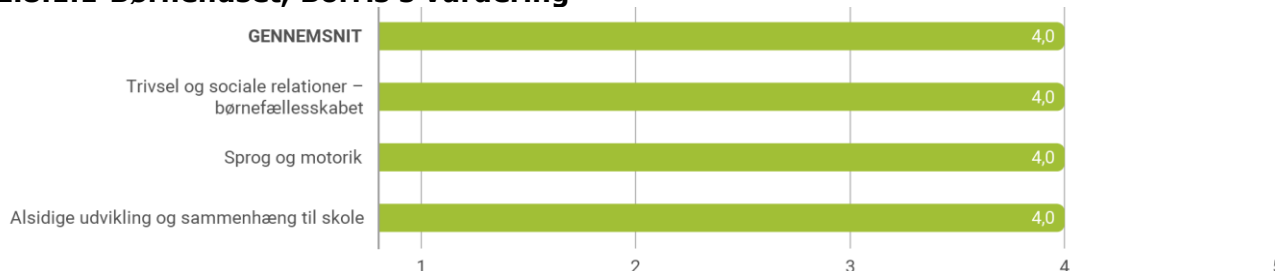
Bestyrelsen afholder møde cirka en gang i måneden. Der er udarbejdet et årshjul med emner for de enkelte møder. Børnehusets bestyrelse har fællesmøder med skolebestyrelsen, hvor overordnede emner for helheden drøftes.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

Borris Helhed har udarbejdet en pjece for overgange i helheden. Heriblandt sammenhængen med dagpleje/børnehave samt børnehave/skole.

Dagplejerne kommer på besøg i børnehaven en fast dag i ugen hele året. På den måde får barnet en begyndende relation til den voksne hos Mariehønsene og til Børnehuset.

Det første halve år mødes Brumbasserne med 0. klasse forskellige steder i nærområdet. Sidste halvår går Brumbasserne på skolen en fast dag i ugen. Børnene får her en begyndende relation til deres kommende klasselærer, skolen samt SFO'en. Børnehuset har en medarbejder med i indskolingen en gang om ugen, hvilket skaber tryghed for det enkelte barn samt understøtter undervisningen. Herudover kommer medarbejderen tilbage med en viden om, hvad der arbejdes med i skolen, hvilket giver en stor grad af forventningsafstemning. I maj/juni måned får de kommende skolebørn en "prøve skoledag". Her får 0. klasse læreren mulighed for at komme endnu tættere på børnene og får skabt begyndende relationer, der udbygges henover foråret.

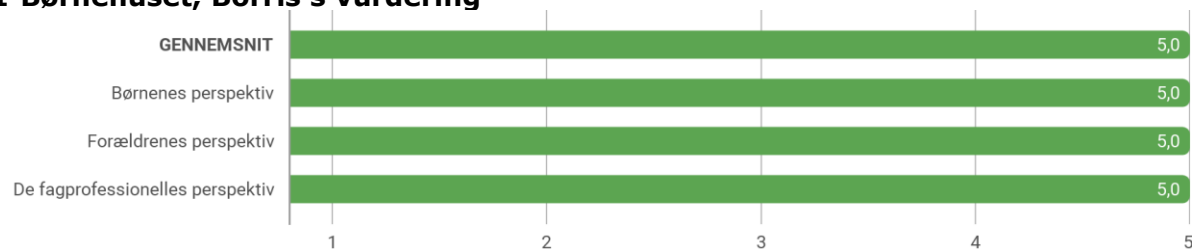
Helheden inviterer gensidigt hinanden til forskellige arrangementer.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

3 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

- Bestyrelsen bliver løbende orienteret omkring vores pædagogiske arbejde, og i vores årshjul i bestyrelsen er der lagt punkter ind hvor der arbejdes dybere i temaer. Ligeledes er bestyrelsen vært ved et årligt forældrearrangement hvor pædagogiske temaer tages op ifht. det pædagogiske arbejde.
- Borris har et godt lokalt netværk, som er gode til at invitere hinanden til forskellige arrangementer. Vi bruger skolen, Idrætshallen, plejehjemmet, kirken og de lokale firmaer.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30)

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

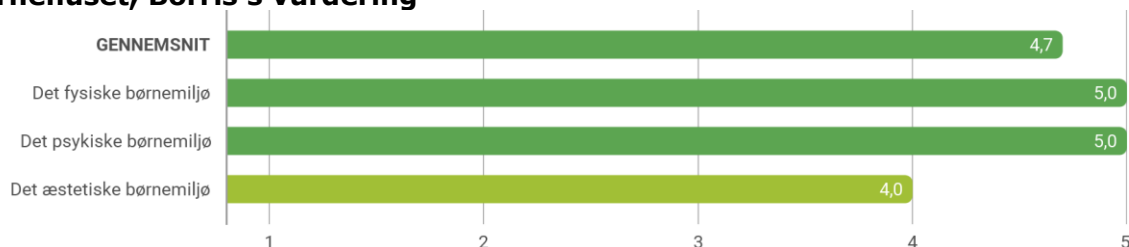
Ifht. det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, arbejder Børnehuset ud fra et skema der netop sætter fokus på miljø, der igen tager udgangspunkt i læringsmålene. Det er skemaer hvor vi beskriver de forskellige læringsmiljøer og personalets funktion her i.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset, Borris's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Børnehuset, Borris's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.

-
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Tegn

Hvilke tegne ønsker vi at se:

- Turde nye ting.
- Tør stille sig nysgerrig.
- Tro på sig selv ved at være vedholdende.
- Empati for andre.
- Tilsidesætte egne behov.
- Danne relationer.

Rutiner

Hvilke rutiner skal understøttes så barnet får tillid til egne potentialer?

- Spisesituationer.
- Garderoben.
- Gåture.
- Toilet.
- Samlinger.

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Fordele roller.
- Fri leg.
- Spejling

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Guides i en leg.
- Hjælpes ind i en leg.
- Praktiske ting.
- Nærværende og synlige voksne.
- Skab tillid og tryghed.

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Aktiviteter ud fra årsplanen.
- Igangsættelse af lege.
- Samlinger.

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Kendskab til det enkelte barn for, at kunne handle ud fra nærmeste udviklingszone.
- Prioritere tid til fordybelse.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Vise tillid.
- Kram/knus
- Åbenhed/glæde.
- Fortællende.
- Søge hjælp og tryghed.
- Hjælper hinanden.

Rutiner

Hvilke rutiner skal understøttes så barnet får tillid til egne potentialer?

- Samling.
- Aktiviteter.
- Spisetid.
- Toilet
- Garderobe
- Børneinitieret
- Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til
- Støtte og opmuntre hinanden.
- Rollelege.

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Støtte og opmuntre når børnene skal øve sig.
- Udfordre i aktiviteterne
- Læringsmål for de ældste

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- "Gåvenner".
- Bordplan.
- Relations skema.

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Have blik for det enkelte barn og gruppen.
- Omstillingsparat.
- Tydelige voksne

4.2 Social udvikling

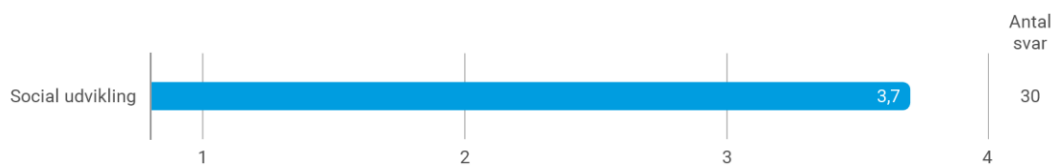
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Glade, omsorgsfulde og hjælpsomme børn
- Tryghed og udvikling i grupperne
- At der skabes relationer
- Lærer at aflæse og handle på andres signaler

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi socialudvikling:

- Garderoben
- Spisetid
- Fri leg
- Planlagte aktiviteter
- Samlinger
- Overgange og vente på tur

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Rollelege
- Konfliktløsning
- Fri leg
- Spille spil
- Relationer

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Spille spil
- Hjælpe til i garderoben
- Vente på tur
- Hjælpe ind i leg

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Fælles aktiviteter, motionsdag, besøg af dagplejen og på skolen, plejehjemmet mv.
- Legegrupper
- Sanglege
- Oprydning

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Lade børnene hjælpe hinanden når de kan
- Give de små fif til problemløsning
- Relationer
- Nysgerrighed for hinandens forskelligheder

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Tage hensyn
- Bevidst og nysgerrig på forskelligheder
- Hjælpsomhed

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi socialudvikling:

- Højtider
- Fødselsdage
- Garderoben
- Madpakker

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Rollelege
- Regllege

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Støtte børnene i deres forskelligheder
- Guide børnene i lege

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Børnemøder
- Arrangementer for forældre, søskende og bedsteforældre

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Bevidsthed om forskellighed
- Vi skal hele tiden være nysgerrige på hvordan vi kan bringe forskellighederne i spil

4.3 Kommunikation og sprog

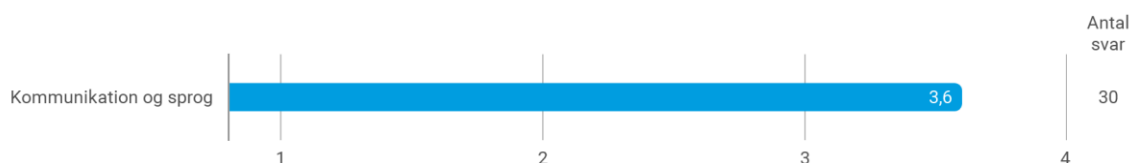
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Børnene bruger sproget, og får et stort ordforråd.
- At børnene forstår hvad vi siger til dem.
- At børnene kan sætte ord på egne og andres følelser og hvad de oplever og ser.

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi kommunikation og sprog:

- I alle rutiner, hvor der er samspil mellem personer, eller hvor der er et medie, fx radio, ipad i spil.
- Altid

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Når børnene leger og snakker sammen.
- Kopierer, spejler hinanden.

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Hjælper børnene med at forstå hinanden, og sig selv.
- Når vi understøtter leg.
- Hjælper ved konflikter.
- Hjælper med at sætte ord på fx leg og behov.

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Sprog grupper.
- Dialogisk læsning
- Fri for mobberi
- Fokus ord
- Sætte ord på praktiske gøremål
- Fokus på en til en samtaler

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Vi skal være gode til at lytte
- Giv børnene tid til at fortælle det de vil
- Være bevidste om hvilke børn, der skal have udvidet deres ordforråd
- Opmærksom på mange daglige samtaler

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Børnene deltager i børnemøder
- Synger med på sangene
- Lære at komme med i leg og lytte til de andres ideer
- Aflæse og tage hensyn til andre

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi kommunikation og sprog:

- I almindelig dannelse, siger godmorgen, farvel, ja tak, spørge pænt om tingene, også om man må være med i en leg mm.
- Altid

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Selv aftale regler for legen.
- Forsøge at løse egne konflikter.
- Aftaler, skal vi lege sammen.

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Hjælpe til at løse konflikter
- Hjælpe med og i legen
- Hjælpe børn med at støtte børnene i, at får spurt om de må være med, på en ordentlig måde, lær dem at sætte de rigtige ord på.

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Sprog grupper.
- Dialogisk læsning
- Fri for mobberi
- Fokus ord
- Samling

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Gentage sange, bøger
- Se hvad børnene har brug for.
- Støtte dem der hvor de er i deres sproglige udvikling.
- Lære at se hvert enkelte barn.
- Vi skal blive bedre til at sætte de rigtig ord på.
- Og sætte ord på tingene i stedet for det

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Børnene skal inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Aktiv leg
- Udfordre sig selv
- Udvide glæde
- Nysgerrig
- Bruge de motoriske redskaber
- "se hvad jeg kan"
- Børn der udfordrer eksisterende legemiljøer
- Bygger videre på vokseninitierede aktiviteter

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi Krop, sanser og bevægelse:

- Garderoben
- Motorikrum
- Legeplads
- Hal/gymnastiksal
- Skoven
- Samling/spise

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Udfordre legemiljøer inde og ude
- Mooncar/cykler
- Klatre i træer
- Naturens forhindringer
- Aflæse kropssprog
- Forhindringsbaner, fx skamler og madrasser

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Gå ved siden af
- At give en hånd ved fx balance bommen

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Opstilling af forhindringsbane
- Vi arrangerer og styrer aktiviteten
- Samling

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Vi skal lade dem udfordre dem selv, og guide i forhold til barnets nærmeste udviklingszone

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops-og bevægelses-glæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Se glade børn der bevæger sig
- Kan sætte ord på kroppens signaler
- Bevidsthed om aktivitet/hvile
- Kan hvile i sig selv

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi Krop, sanser og bevægelse:

- Samlinger
- Spise situationer
- Gaderoben
- Toiletbesøg
- Legeplads

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Far mor og børn
- Toilet/spejl
- Doktorlege

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Bevægelsesaktiviteter
- Massage
- Skubbe på gyngen
- Hånd ved balancebom
- Svinge bue/tov
- Spille bold

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Massage
- Sansekasser
- Fagtesange
- Sanglege

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Bevidste om at være gode rollemodeller
- Tænke "ud af boksen"
- Følge barnets perspektiv
- Se muligheder frem for begrænsninger

4.5 Natur, udeliv og science

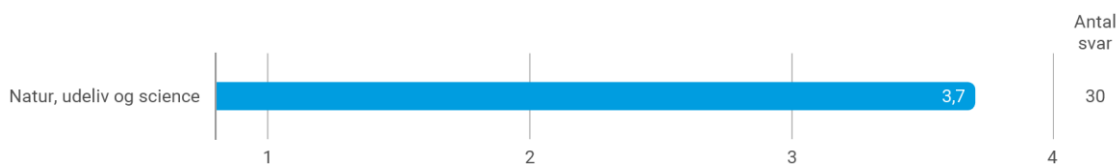
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Natur, udeliv og science

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Vi vil gerne se nogle børn, som synes det er sjovt at komme ud og som afprøver sig selv, har lyst og er nysgerrige på naturen – og ligeledes som vil udforske naturen og tager den til sig.
- At børnene spørger ind til tingene, og viderebringer hvad de tidligere har lært. Vi vil gerne se, at børnene lærer at afkode årets gang.
- Vi bringer IT'ens muligheder med ud i naturen (IPads)

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi natur, udeliv og science:

- Vi bruger naturen dagligt, og alle børn har et år som Rumpenisser, vores udegruppe.
- Vi klæder os på efter vejret.
- Vi er fast ude hver dag over middag indtil eftermiddagskaffe. Det prioriteres ligeledes, at børn der sover middagssøvn kommer ud om formiddagen.
- Vi tager os tid til at kigge på diverse ting i naturen - f.eks. ved at udforske edderkopper.

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- De samler kryb og kravl, blade og diverse andre ting fra naturen og bruger dem derefter i deres lege.
- De bruger naturen til at gemme sig i – som et slags frirum.
- De leger med naturens materialer – f.eks. ved at omskabe tingene.

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Vi støtter op om at videreføre deres spontane ideer – vi griber spontaniteten.
- Vi understøtter dem i deres sociale relationer i naturen og i deres udforskning af naturens muligheder.

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Når vi præsenterer dem for nye temaer, aktiviteter mv. – når vi går forrest.
- Vi arbejder bevidst videre med børnenes nysgerrighed.

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Vi skal lære at støtte dem i deres egne initiativer og egne interesser
- Vi skal lære, at give dem plads til selv at gå på opdagelse
- Vi skal lære, at målet ikke altid kun er at finde målet. Vi skal huske bare at være i det.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- De begynder at undersøge ting, spørger ind, viser interesse for det.
- At de selv begynder at tælle.
- Bruger ord for former, mængder og farver.
- Sortering af ting

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi natur, udeliv og science:

- Tæller hvor mange vi er.
- Tæller inden madpakker.
- Børnene bliver talt ved lågen, når vi går ud af huset.
- Alle børn er ude hver dag, og stifter bekendtskab med de forskellige vejr typer.

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Bruger naturens materialer til forskellige ting, efter deres egen fantasi. Mudder til glasur, majs fra marken til bål, pinde som fiskestænger.

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Finder dyr under bjælker og sten.
- Få hjælp til at klatre, hvor kan man sætte sin fod.
- Opfordre dem til at mærke naturen på egen krop, og alle sanser.
- Give dem en bevidsthed over hvilket tøj de skal have på ud
- Bygge videre på børnenes initiativer, med den viden vi har.

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- De aktiviteter vi sætter i gang.
- Fx bygge en drage, og finde ud af hvilket vejr den kan sættes op i.
- Hvad sker der når is smelter.
- Planter frø, og ser det spirer.
- Natur fænomener, fx fra larve til sommerfugl. Fra haletudser til frøer

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- Vi lærer ved at undersøge tingene sammen med børnene.
- Vi bliver udfordret ved at følge børnenes initiativer, og lærer derved mere om emnet og børnene.
- Vi skal være parate til at gå ned i børnehøjde og følge børnenes initiativer.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis. Det pædagogiske personale må aktiv formidle kultur og støtte alle børn, uanset baggrund, kompetencer og forudgående erfaringer med kultur. Læringsmiljøet skal understøtte børn i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv inden for en bred vifte af kunstarter og udtryk.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- At de er nysgerrige og viser forståelse for hinandens baggrund.
- At de accepterer hinandens forskelligheder

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi kultur, æstetik og fællesskab:

- At børnene er bevidste om at her er dansk fællessprog, og vi snakker dansk i børnehaven.
- Fødselsdage
- Madpakker
- Samling
- Volontør i huset

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Selv at tage initiativ, til nogle af vores rutiner, hvis vi ikke lige er der til at starte, fx samling.
- De leger fødselsdage, samling

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Fodbold
- Støtte til at skabe nye og fastholde relationer

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Samling
- Cykeldag
- Traditioner ved højtider
- Aktiviteter på årsplan
- Gå-venner/ugens ven.
- Bordplan

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- At vi kan sætte børnene sammen til fordel for relationer.
- At ingen står tilbage når vi skal ud og gå, for det er bestemt hvem man skal gå med.
- Vi (børn og voksne) har fået kendskab til mange kulturer.

Mål

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Tegn

Hvilke tegn ønsker vi at se:

- Rummelighed
- Forståelse
- Nysgerrighed
- At børnene selv tager initiativ til at være kreative med de materialer de har til rådighed.

Rutiner

I hvilke rutiner ser vi kultur, æstetik og fællesskab:

- Perleplader
- Modellervoks
- Halskæder/armbånd
- Sandkager
- Byggerier i sandkassen

Børneinitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som børnene selv igangsætter og tager initiativ til:

- Fantasi lege på legepladsen
- Skuespil
- Kaffe selskab
- Ansigtmasker i mudder.

Voksenunderstøttet

Aktiviteter, lege eller forehavender, hvor voksne står ved siden af og støtter:

- Sætte en leg i gang som børnene så bygger videre på
- Tage billeder med ipad'en
- Støtte barnet til deltagelse i lege

Vokseninitieret

Aktiviteter, lege eller forehavender, som voksne igangsætter og tager initiativ til:

- Kreative aktiviteter
- Skuespil

- Udflugter
- Lærings spil/aktiviteter på iPad en
- Aktiviteter på årsplanen.

Dobbeltlæringsblik

Hvad skal vi lære og hvad har vi lært:

- At gribe børnene der hvor de er.
- Gå med på deres ideer og støtte dem

5 MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

5.1 Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Vi har lavet skemaer over vores rutine situationer, med hvad der kan være af læring i de forskellige situationer, f.eks læringsmiljøet i garderoben:
Ansvar for egne ting, selvhjulpenhed, dannelse, omsorg, "en til en" stunder, Vinke vindue, gode snakke, vindue med mulighed for ro/pause om eftermiddagen, nærvær, børnene hjælper hinanden, vente på tur, legepladsrelationer & udforske sig selv motorisk.
Vi er i alle læringsmiljøer opmærksomme på hvordan vi arbejder med børnenes dannelse.
I alle grupper arbejdes der med overgangen fra et læringsmiljø til et andet med hensyntagen til alder.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi evaluere vores pædagogiske praksis på de ugentlige stuemøder, samt i den daglige dialog personalet imellem. Vi har brugt PLC (Professionel Lærings Cirkel) på børn og situationer.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I kort skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

På pædagogisk dag og personalemøder har vi lavet læringsmålsskemaer for de enkelte læreplanstemaer. På personalemøder har vi fælles lavet evalueringen. De faglige fyrtårne og lederen har været tovholdere på processen.

5.2 Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
 - Børnegruppens trivsel og læring
 - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
 - Tosprogede børns trivsel og læring
 - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

I vores evalueringer har fokus været hvad der er gået godt, og hvad vi kan tage med videre. I det er der også fokus på hvad der ikke har fungeret og hvad der kan "skrues" på for at det fungerer bedre.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Vi bruger meget at tage billeder som dokumentation til forældrene. Nogle grupper bruger børnemøder for at få børnenes perspektiv i de netop overståede aktiviteter. Ud fra vores egne observationer og ser hvad børnene er optaget af laver vi vores egen evaluering. Børnene i den ældste gruppe bruger også tegning som evaluering. Vi spørger børnene hvem de leger med og hvem der er relationer med, for at få et billede af om alle børn bliver nævnt.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Gennem vores observationer ser vi om børnene ser ud til at børnene opnår den læring vi forventer. Et af vores fokus er at der er sammenhæng mellem deres trivsel og læring. Hvis vi observerer at de ikke trives justerer vi læringsmiljøet.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Når vi har observeret et problem med fx støj om morgenen har vi sat fokus på dette og organiserede hvor de enkelte voksne skal være. Når det har fungeret et stykke tid evaluere vi på om ændringen har hjulpet på problemet.

5.3 Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Forældrebestyrelsen er orienteret om indholdet af den pædagogiske læreplan og de har mulighed for at spørge ind til den.

5.4 Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi vil arbejde på fordelingen af hvor børnene leger og at vi som voksne tilbyder forskellige aktiviteter og vi som voksne placere os hensigtsmæssigt. Vi iagttager hvor der er brug for støtte eller guidning i legen. Vi vil løbende justere vores læringsmiljøer efter den aktuelle børnegruppe og deres behov/interesser.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi vil i fremtiden bruge vores nogle af vores fællesmøder på at lave del evalueringerne og repræsentanterne fra grupperne vil ud fra dette vurdere om deres gruppe har brug for at lave en udviklingsplan for emnet. Ud fra disse vurderinger og del evalueringer vil vi evt. justere vores skriftelige læreplan.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi er blevet opmærksomme på, at vi i fremtiden vil evaluere mere systematisk som vil fører til justeringer i vores pædagogisk læreplan.